

18. ILO obavješćuje sve Dijecezanske liturgijske odbore ili referente o nacrtima svoga rada kao i o svemu što može unaprijediti liturgijsko-pastoralnu obnovu.

19. Svi DLO-i (Dijecezanski liturg. odbori) surađuju s ILO-om u granicama svojih mogućnosti i uz odobrenje vlastitog Ordinarija. U svojim se potrebama mogu obratiti na ILO.

20. Na poziv pojedinog DLO-a, a uz pristanak Ordinarija, predstavnik ILO-a može sudjelovati na važnijim sjednicama DLO-a, da se što više koordinira rad na liturgijsko-pastoralnoj obnovi.

21. Predsjednik ILO-a može na pojedine sjednice pozvati i po jednog delegata svakog DLO-a. U tom slučaju imaju svi prisutni pravo glasa.

22. ILO može potaknuti i pripremiti šire interdijecezanske liturgijsko-pastoralne sastanke.

23. Ovaj pravilnik stupa na snagu kada ga odobri Episkopat. Izmjene i dopune Pravilnika odobrava Episkopat.

Ovaj je Pravilnik odobren na plenarnim Biskupskim konferencijama u Zagrebu dne 22. rujna 1961.

SVEĆENIČKI LITURGIJSKI TEČAJ

Približujemo se kraju šestog desetljeća otkada je po prvi put i za liturgijsko područje jasno naglašena velika misao pokretnica djelatnog sudjelovanja vjernika (*actuosa participatio fidelium*). Zahvaljujemo je jednostavnom, ali svetom Piju X.

Ipak je trebalo još nekoliko godina da taj pojam uoče svećenici i on poprmi u njihovim dušama puninu smisla te iz misaonog svijeta prokrči sebi put u dnevni život vjernika. Prvi je to ostvario Dom Lambert Beauduin. On je praktički uveo djelatno sudjelovanje vjernika u svetoj Misi. I to u najosjetljivijem dijelu svećeničkih dušobrižničkih nastojanja današnjice: među radnicima.

Ono što je sv. Pijo X proglasio, Beauduin uveo u dnevni liturgijski život vjernika, u tom je Interdijecezanski liturgijski odbor (ILO) proveo najveći, a možemo kazati i najuspješniji dio svoga rada i nastojanja. ILO je zapravo u tome

tiho i posve nečujno proživio svoju petgodišnjicu života. Nikome od članova ILO-a nije u mnogim poslovima ni palo na pamet, da se spominje ta činjenica. Sada, kada se otvaraju novi vidici u našim liturgijskim nastojanjima, nije moguće mimoći tu »petoljetku«, jer su po njoj mnoge stotine razmatrale, doživljavale svetu Misu i misal, a na tisuće ih — možda i stotine tisuća, molilo i djelatno sudjelovalo u svetoj Misi.

Ove je godine tiskom izašao »Vodič za djelatno sudjelovanje vjernika u svetoj Misi« (Đakovo 1961). Lijep je i jedar u svojim mislima, jer je plod crkvene nauke i prokušanih spoznaja u dušobrižničkom radu kod nas. Ne bismo htjeli niti bismo smjeli dozvoliti da »Vodič« ostane pisana riječ. On zapravo mora postati misaoni rudnik iz kojega svećenik crpe smjernice za liturgijsko oblikovanje župne i drugih zajednica. Uostalom »Vodič« je na Biskupskim konferencijama 1960. postao obvezatno pravilo djelatnog sudjelovanja vjernika u svetoj Misi kod nas.

Interdijezanski liturgijski odbor na svojim sjednicama u Zadru (4. i 5. rujna 1961) i u Zagrebu (3. i 4. listopada 1961) zaključio je da u mjesecu veljači (20—22) 1962. održi u Zagrebu liturgijski tečaj za svećenike. Glavna tema bit će djelatno sudjelovanje vjernika u svetoj Misi. Uz teoretska razlaganja ponajboljih teoretskih i praktičnih liturgičara kod nas dat će sudionicima tečaja mogućnost rekreativnih liturgijskih pobuda.

S pravom se možemo nadati da će ovaj tečaj braći svećenicima dati dovoljno prilike da u raspravljanjima poslije predavanja iznesu svu problematiku koja ih zanima i tako čuti i naći ponajbolja rješenja u pojedinostima, što ih ne nalazimo u knjigama. Nadasve se nadamo da će liturgijski tečaj sudionicima olakšati put do djelatnog sudjelovanja njihovih vjernika, kako bi i oni i vjernici osjetili u punoj mjeri svu zamašitost svete Mise kao vrućka svake svetosti.

Ako u šestdesetoj godišnjici Motu proprio svetog Pija X djelatno sudjelovanje vjernika u svetim Misama zauzimanjem dušobrižnika kod nas dobije zaobljenije oblike sustavnog, radosnog i znalčkog sudjelovanja, mi smo mnogo postigli. To će biti naime put da se liturgijska misao Rimskog misala utjelovi u dušama vjernika. Njihovo unutarnje i vanjsko sudjelovanje u svetoj Misi nadahnjivat će zdravi vrhu-

naravni vitalitet u dnevnom životu. Najdragocjeniji plodovi tog vitaliteta bit će povećana samostalnost i uravnoteženost misli i ostvarenja onog što je Božje i u okolnostima kada valja u znatnoj mjeri podnositi osjetljive žrtve.

Dr Ivan Škreblin

POVIJESNA ILI SAKRAMENTALNA CRKVENA GODINA ?

Jedan od najvećih pobornika liturgijske obnove **Pijo Parsch** (1884—1954) u svom glasovitom djelu »Das Jahr des Heiles« (Godina spasenja) obradio je mnoge probleme u vezi s crkvenom godinom. U svijetlu suvremenog shvaćanja ovdje želimo pred čitaoce »Službe Božje« iznijeti nekoliko od tih problema.

DA LI UOPĆE POSTOJI CRKVENA GODINA ?

Izraz »crkvena godina« ne nalazimo u nijednoj liturgijskoj knjizi. Brevijar i Misal poznaju samo sveta »vremena«, kao npr. došašće, božićno vrijeme, korizma, uskrsno vrijeme i sl. Isto tako i novi Kodeks rubrika ne govori ništa o crkvenoj godini nego samo o »godišnjim vremenima« (De anni temporibus). U Kodeksu je precizno označeno kad koje vrijeme počinje i završava. Naprotiv početak i završetak crkvene godine nije nigdje spomenut niti je ičim značajnim obilježen. Crkva, već na zemlji živi na neki način životom vječnosti. »I početak i svršetak godišnjeg svetkovanja misterija sliva se u jedno« (Emilijana Löhr, Das Herrenjahr II, str. 412). Rast crkvenog organizma više sličí rastu ljudskog tijela, na kojem se ne zapaža koliko je koje godine naraslo, nego li rastu mnogih stabla i morskih puževa na kojima se jasno može vidjeti godišnji rast.

Makar da je izraz »crkvena godina« po riječima Pija Parscha školska tvorevina (Schulkonstruktion), ipak skup svetih vremena možemo tako nazvati, jer se sva sveta vremena izredaju u razdoblju od jedne godine. Pijo XII u enciklici »Mediator Dei« za taj pojam ima izraz »liturgijska godina« (annus liturgicus). U svakom slučaju treba radije govoriti o liturgijskim ili svetim vremenima nego o liturgijskoj ili crkvenoj godini, kako to čine svi noviji crkveni liturgijski dokumenti.